

Preek zondag 45

- Schildwolde, 15 juni 2014
- Kees van Dusseldorp
- Nabetrachting

Liturgie:

Votum en groet

Ps.145:1,2

Gebed

Lezen: HC zondag 45

Ps.34:1,2

Lezen: Rom.8:14-27

Dan.9:15-19

Ps.61:1,2,3

Preek

Gz.179b

Gebed , afgesloten met:

Opw.436 (Onze Vader)

Collecte

Gz.134:1,6

Zegen

Gemeente van Jezus Christus,

Een jongen, jaar of zeventien. Is moe in bed gerold, wil nog even lezen, maar vouwt eerst zijn handen. Bidden hoort er toch bij, nietwaar. Verder overdag komt het er ook niet van. 'Onze Vader in de hemel'. 'Ja??' hoort hij ineens. 'Ik ben aan het bidden, wilt u mij niet storen!' 'Maar je roept mij.' 'U roepen? Ik riep niet, ik bid gewoon het Onze Vader.' 'Nu doe je het weer.' 'Wat doe ik weer?' 'Je riep mij. Je zei: Vader. Nou hier ben ik. Wat wilde je zeggen of vragen?' 'Uhm, o, ik bedoelde er niets mee. Ik bid gewoon, zoals ik elke dag doe.' 'Nou dat is prima, ga rustig verder. Ik vind het fijn dat je even bij me binnenkomt. Want ik zie je graag en ik ben benieuwd wat je wilt zeggen en vragen. Zeg het maar.' 'Uhm, ik denk dat ik beter even overnieuw kan beginnen. 'k Ga ook even rechtop zitten. Lieve Vader in de hemel...'

Toen was er contact. Verbondenheid. Dat maakt verschil. Voor je concentratie. Voor je beleving. Voor wat je vertelt en wat je vraagt. Maar die verbondenheid ervaar je niet altijd. En misschien ben je je ook wel vaak niet zo bewust wie er luistert. Zeker bij de dagelijkse gebeden. Ik merk verlegenheid. En schuldgevoelens. Rondom het bidden. Een jongere schreef: 'Ik heb moeite met bidden, ik weet niet wat ik moet zeggen. Ik zeg meestal hetzelfde deuntje, of God mij en mijn familie wil steunen, of Hij dit ook voor de arme en zieke mensen wil doen, en of Hij mijn zonden wil vergeven. Ik vind het zo'n sleur. Dit is toch geen goed gebedsleven? Hoe kan ik dat leren? Ik wil graag oprecht tot God bidden. Wie helpt mij daarbij?'

Veel mensen vinden bidden moeilijk. Er is niemand die wat terugzegt. Je merkt eigenlijk niet dat er iemand luistert. Of, als ik eerlijk ben, vind ik in theorie God wel de belangrijkste in mijn leven, maar staat Hij in mijn gedrag en tijd eigenlijk niet bovenaan. Mijn eigen dingetjes, mijn vrienden, mijn werk en ontspanning.

En toch, uit een enquête onder de lezeressen van Margriet blijkt dat 99% van de gelovige vrouwen bidt, waarvan 83% denkt dat bidden effect heeft. Heel opvallend trouwens: ook 14% van ongelovigen bidt af en toe tot God. Maar goed, het gaat mij om die 99%. Je kunt dus wel zeggen geloven en bidden bij elkaar horen. En dat maakt de bijbel ons ook duidelijk. Mensen zijn gemaakt voor het contact met God. Eens blies God de levensadem in de neus van de mens. Sindsdien kunnen mensen eigenlijk alleen maar leven als ze die lucht blijven inademen. De lucht van God.

Maar hoe vanzelfsprekend bidden ook is voor gelovigen, tegelijk is er ook verlegenheid, onzekerheid en slapheid. Dat kennen we trouwens ook van veel gelovigen, die we in de bijbel ontmoeten. Misschien weten we het nog wel beter van hen, dan van elkaar. In de psalmen worstelen mensen om het kanaal van het gebed open te houden. De discipelen smeken de Heer Jezus: 'Heer, leer ons bidden.' En ook Paulus schrijft: 'Wij weten niet wat wij in ons gebed tegen God moeten zeggen.' Schaam je daarom niet voor moeiten in je bidden, maar leg je er ook niet te snel bij neer. Want de Heer wil je door zijn Heilige Geest daarin steunen. Hij zelf roept het gebed in je leven op.

God zelf roept het gebed in je leven op:

- **Hij vraagt erom**
- **Hij maakt het mogelijk**
- **Hij brengt je ertoe**

1. GOD VRAAGT OM HET GEBED IN ONS LEVEN.

Voor gelovige mensen is bidden geen keuze, maar een roeping. De Catechismus zegt het zelfs nog scherper: bidden is een bevel. Bidden is noodzakelijk, omdat God dankbaarheid van ons eist. Wij *moeten* bidden. Dat klinkt in onze oren heel merkwaardig. Bij veel mensen gaan de stekels overeind wanneer ze iets moeten. Maar bovendien klinkt het vreemd om bidden te verplichten. Je kunt toch niemand verplichten om persoonlijk met je te praten? Kom je dan niet heel snel uit bij een gebedspraktijk waarbij je je godsdienstige verplichtingen als ritueel afwerkt en waarbij je kunt meten of je op een dag te veel, voldoende of te weinig hebt gebeden? Zelfs voor een rechtbank heeft een mens het recht om te zwijgen. Maar voor God heeft een mens de plicht om te spreken. Zijn aanspraak vraagt om een reactie.

God vraagt om je gebed. Dat lijkt in eerste instantie op dwang. Behalve als iets anders hebt gezien: dat in het contact met God je leven ligt. Wij zijn aangelegd op dat contact met Hem. Zo heeft de Schepper ons gemaakt: met een antenne naar boven. Een soort extra zintuig: geloof. De mooiste van alle mogelijkheden die je als mens hebt: je kunt met God communiceren. Dat geeft de glans aan je leven, is de bron voor je leven, vormt de bestemming van je leven. Het is de koepel om je heen. Wie dat niet erkent, amputeert zichzelf. Als je geen verbinding maakt met God, als je nooit binnenkomt in het heiligdom, of contact zoekt tot met de bron van genade. Je doet jezelf tekort, brengt jezelf een onnodige handicap toe en snijdt de navelstreng van het leven door. Daarom is het bevel om te bidden niet alleen de opdracht van de God die recht heeft op je leven, je persoon en je wereld. Het is ook de uitnodiging, of sterker nog: de roeping om echt te leven.

Bidden is een gebod. Een gebod dat voortkomt uit Gods liefde. De Heer wil verheerlijkt worden, de Heer wil gebeden zijn. Daarvoor geeft Hij je tijd om te leven. Natuurlijk leidt God je leven, ook zonder dat je daarom vraagt. Maar geloven en bidden horen bij elkaar. Ieder die de Heer erkent als zijn God, die zoekt het contact met God. Om je leven met de Heer leven. In dankbaarheid voor zijn genade. In afhankelijkheid van zijn zorg. Wie God leert kennen, die krijgt van de Heer te horen: 'Mijn kind, Ik ben jouw God. Ik zal voor je zorgen. Ik heb je gemaakt. Je de levensadem in de neus geblazen. De wereld voor je ingericht. Leef je leven dan met Mij. Kom bij Mij binnen. Dank Mij voor wat Ik je geef. En vraag Mij wat je denkt nodig te hebben. Want Ik luister graag naar jouw gebeden en Ik ga graag aan het werk met jouw vragen.'

De Heer vraagt om het gebed in ons leven. Ondanks onze kortzichtigheid, waardoor wij maar nauwelijks beseffen wat we zeggen. Ondanks ons eigenbelang, waardoor het misschien heel egoïstisch is wat we vragen. Ondanks onze neerslachtigheid, waardoor onze dank heel magertjes blijft. Ondanks onze verlegenheid, waardoor we geen idee hebben van wat we tegen God moeten zeggen. God vraagt van ons dat wij met Hem leven.

Je begrijpt dat die vraag van de Heer meer inhoudt dan de opgetelde minuten dat wij letterlijk bidden. Biddend leven is leven met de Heer op alle momenten van de dag. Leven in het bewustzijn dat de Heer er is, in het besef dat je overal in zijn tegenwoordigheid bent, in het vertrouwen dat Hij naar je omziet, in het verlangen om zijn wil te doen. Vanuit dat algemene karakter van biddend leven komt het tot de momenten dat we bewust en nadrukkelijk tot de Heer spreken. En die bijzondere momenten zijn weer de

pijlers onder een biddend leven van elk moment. Het is een vruchtbare wisselwerking tussen bijzondere momenten en algemene houding. Zoals man en vrouw altijd van elkaar houden, maar in het bijzonder wanneer ze elkaar een kus of een knuffel geven. Zoals wij heel ons leven geloven in Christus, maar in het bijzonder wanneer we het Avondmaal vieren. Die vruchtbare wisselwerking is er ook tussen een biddend leven met de Heer en de momenten van gericht bidden tot Hem. Geloven en bidden horen bij elkaar. Een opdracht voor ieder die gelooft in de Heer Jezus Christus.

Dat betekent praktisch: bouw vaste momenten in voor je omgang met je Vader in de hemel. Of je er nu wel of geen zin in hebt. Of je er nu wel of geen behoefte aan voelt. Omdat je je door Hem ervan hebt laten overtuigen, dat je pas leven gaat in verbondenheid met Hem. Het gaat niet allemaal spontaan en vanzelf. Misschien voelt het wel geforceerd. Of ervaar je het als onnatuurlijk of zelfs oneerlijk, als je gebed niet uit een gevoel van verbondenheid opborrelt. Toch heeft de Heer niet gezegd: bid maar, wanneer je daar behoefte aan hebt. Zoek mij maar, wanneer je daaraan toe bent. Kom maar bij me, als je hart je dat ingeeft. Je kunt beter aan de andere kant beginnen. De momenten van gebed in een vast ritme een plek geven. En dan proberen je hart, je gevoel, je beleving daar op een goede manier achter te krijgen.

Als je ervan overtuigd bent dat de Heer met recht vraagt om je gebed, dat bidden past bij alle geschapen mensen en dat in de verbondenheid met de Heer je leven pas begint, zoek dan naar een ritme waar de omgang met God z'n plek heeft. Voor jezelf, om op adem te komen bij de Heer. Met elkaar, om te danken en te bidden, te loven en te beloven. De Vader vraagt je gebed. Hij zal het zegenen.

2. GOD ZELF MAAKT HET GEBED IN ONS LEVEN MOGELIJK.

Het kan zijn, dat je moeiten met bidden versterkt zijn door wat ik net gezegd heb. Bidden is een bevel. En het omvat ook nog eens heel ons leven. Hoe goed dat gebod voor ons ook is, hoeveel liefde van God daar ook achter steekt, hierin schieten wij allemaal tekort. Sommigen hebben het er moeilijk mee. Dan wil ik je op het volgende wijzen: God zelf zorgt ook dat er ruimte in je leven komt voor het gebed. Hij maakt het gebed in je leven mogelijk.

In de Bijbel staat het duidelijk: uit zichzelf zou een mens nooit kunnen bidden. Ja natuurlijk kennen alle godsdiensten wel bepaalde vormen van gebed. Vaak óf tot in detail voorgeschreven rituelen óf bijzondere uitingen van emotie of extase. Maar echt contact met God, liefdevolle communicatie met de Heer, dat is van nature voor een mens onmogelijk. Het heeft te maken met het kwaliteitsverschil tussen God en mens. En het heeft te maken met de natuurlijke neiging van de mens om los van God te gaan. Om het zelf uit te zoeken. En als zender en ontvanger niet op hetzelfde kanaal staan is gesprek onmogelijk.

Maar de Heer maakt ruimte in je leven. Van zijn kant heropent Hij het kanaal en begint Hij het gesprek. Hij is als eerste gaan spreken. Zijn Woord staat aan het begin. Zijn aanspraak. En het is een beloftewoord, een aanbod van genade. 'Ik ben uw God, u bent mijn kind. Dit is mijn lichaam voor u, neemt en eet.' Ieder die gehoor geeft aan die aanspraak van God, is een kind van God. En zij krijgen het voorrecht van de vertrouwelijke omgang

met hun hemelse Vader. Niet als actie die bij henzelf begint. Maar als reactie op de toezeggingen van de Heer. Hij begint. Hij roept. Wij geven antwoord.

Het geheim daarvoor is Jezus Christus. Door Hem is bidden mogelijk. Hij is degene die de verbinding heeft hersteld. Die ons opnieuw geleerd heeft wat leven is, wie de Vader is, en wie wij zijn. Hij is tegelijk degene die onze gebeden meeneemt door het voorhangsel heen, tot in het heilige der heiligen, tot bij de troon van Gods genade. Als kostbaar reukwerk in een schaal. Bidden is serieus: binnengaan in de tempel, naderen tot in de tegenwoordigheid van God. Dat leert een mens alleen aan de hand van je Heiland.

Wij bidden in de naam van Jezus Christus. Dat heeft gevolgen voor onze manier van bidden. Twee woorden typeren het bidden: ootmoedigheid en vrijmoedigheid. Het zijn een beetje gedateerde woorden, maar ik kon geen ander geschikt paar vinden: ootmoedigheid en vrijmoedigheid. Ootmoedigheid omdat je jezelf kent als een mens naar wie God niet hoeft te luisteren. Alleen zijn genade geeft ruimte om te bidden. En vrijmoedigheid, omdat je door de Geest in die ruimte wilt staan, het geheim van Gods genade in Christus kent en durft te vertrouwen op Gods hulp. Ootmoedigheid en vrijmoedigheid. Zo zou je een goede band tussen ouders en kinderen kunnen typeren. Er is verschil: ouders hebben hun eigen plaats. Maar er is ook vertrouwen: ook kinderen hebben hun eigen plaats. Ootmoedigheid en vrijmoedigheid. Die twee klinken ook heel nadrukkelijk door in het gebed van Daniël. 'Heer wij hebben gezondigd.' En: 'Heer, treed handelend op in deze situatie.'

Laten ootmoedigheid en vrijmoedigheid hand in hand gaan in je bidden. Dan weet je je afhankelijk en schuldig, maar tegelijk geborgen en verlost. Dan durf je alles te vragen, zonder dat het bidden egoïstisch wordt. Zo vul je van jouw kant de communicatie met de Heer in, die Hij met je gestart is. En als nood je heeft leren bidden, verbreek dan het contact niet als de nood voorbij is. Want de genade van God omvat heel het leven. God maakt het bidden in uw leven mogelijk. Door Jezus Christus.

Je hoeft dus niet eerst een sterk geloof te hebben, of een vurig hart, voor je kunt bidden. Nee, je Heiland kent je. Als je het een periode allemaal niet zo sterk ervaart, als je grote twijfels hebt of het allemaal wel waar is, als je eigenlijk weinig motivatie meer voelt om te bidden: Ga toch door! Breng je twijfels bij de Heer Jezus. Breng je aarzelingen bij je Heiland. Hoe tegenstrijdig dat misschien ook voelt. Vertel het hem. Laat anderen voor je bidden, gebruik gebeden of liederen van anderen, die woorden geven aan jouw vragen. Het is je Heiland die de weg voor je heeft geopend tot de Vader. Daarin ben je gered.

3. GOD BRENGT JE TOT HET GEBED.

Enthousiast bidden en moeizaam bidden. Ze komen beide voor in het geloofsleven van een kind van God. En ze kunnen elkaar afwisselen als droge en natte perioden, als warme en koude weken. Die afwisseling heeft te maken met de veranderlijkheid van onze gevoelens en van de omstandigheden. Maar het bidden is niet alleen iets wat wij zelf moeten doen. God blijft in al die afwisseling dezelfde. Hij brengt je tot bidden. Daarvoor geeft Hij zijn Heilige Geest als ondersteuning. De Geest, die onze zwakheid in bidden te hulp komt, zoals Paulus beschrijft. Die hulp van de Geest kunnen we goed gebruiken.

De Heilige Geest leert je *woorden* om te bidden. Door het Woord van God maakt de Geest je duidelijk hoe de Gods kinderen bidden mogen. Veel psalmen zijn lessen in bidden. Veel andere gebeden heeft de Geest voor ons laten optekenen. En zelfs heeft Jezus ons een gebed geleerd om zelf mee te bidden. In de komende maanden zullen we de verschillende beden wat beter bekijken. Om daarmee ons gebedsleven tegen het licht te houden en te verrijken. Maar die woorden kan de Geest je ook aanreiken door mensen. Gebeden van een ander. Gebedsmodellen die je helpen. Sommigen kennen misschien het ABBA-model: aanbidden, belijden, bedanken, aanroepen. Anderen gebruiken het PAPA-model: presentatie, aandacht, puurheid en aankomst. Het kan heel behulpzaam zijn. Middelen in de handen van de Geest. Hij leert je woorden om te bidden.

De Heilige Geest leert je *liefde* om te bidden. De liefde tot God, waardoor je tot dank voor zijn genade en lof op zijn goedheid komt. Hij brengt je onder de indruk van Jezus Christus, die je meeneemt naar de troon van Gods genade. Hij werkt in je hart het besef van Gods aanwezigheid, zodat je zomaar ineens op de fiets tot God praat, of in een gesprek beseft wat Jezus zou doen. De liefde tot de naaste, waardoor je tot voorbede komt. Als je ziet hoe mensen het moeilijk hebben, in verwarring raken, pijn, rouw of verdriet meemaken. Je betrokkenheid bij een ander, vaak onmachtig om te helpen of op te lossen, doet je je handen vouwen. Met iemand of zonder iemand. Met woorden, of zonder woorden. De Geest leert liefde om te bidden.

De Heilige Geest leert je *trouw* in het bidden. De trouw waarmee je blijft bidden, ook in tijden dat het je allemaal wat minder zegt. De trouw waarmee je creatief zoekt naar goede momenten om te bidden, goede vormen en structuren van het bidden, goede plaatsen om te bidden en een goede regelmaat in het bidden. De trouw, waarmee je naar de kerk komt, meedoet met lezen en luisteren, zingen, geven en bidden. Steeds meer op zoek naar de verbondenheid met God zelf op alle andere momenten van het leven. De Geest leert trouw om te bidden.

De Geest komt je te hulp, zodat je leert bidden en blijft bidden. Dat is steun voor je bidden waarop je kunt rekenen. Zo roept God het gebed in je leven op. Hij vraagt het als je Vader en Schepper. Hij maakt het mogelijk als je Heer en Heiland. Hij brengt je ertoe door zijn Heilige Geest. Op velerlei manieren. Met tenslotte dit als grootste bemoediging: God omringt je door de gebeden van broeders en zusters en draagt je door de voorbede van de Heiland in de hemel en de voorbede van de Geest op aarde. Op uitnodiging van God zelf: zeg het maar mijn kind. Ik luister.

Amen